

OARS SPRONG

Sociale Veiligheid

Datum : 2022
Opsteller : G. Hylkema, B. Bijma, A. Doornbos en A. Buruma, A.Slagman
Status : Ingestemd door GMR op 3 oktober 2022
Evaluatie :

1. Inleiding

Het creëren van een sociaal veilig schoolklimaat is niet alleen noodzakelijk om goed te kunnen leren maar ook omdat het moet. Zorgen voor de sociale veiligheid van leerlingen én medewerkers is namelijk wettelijk verplicht.

Vanuit de wet Veiligheid op school, het inspectiekader po, de Arbowetgeving en de cao afspraken zijn scholen verplicht actief en expliciet beleid te voeren met betrekking tot de veiligheid van medewerkers en leerlingen. Scholen moeten dit uitwerken in beleid en opnemen in de schoolgids.

De Kwaliteitswet zorgt ervoor dat scholen klachten over onder andere ongewenst gedrag of het niet nemen van maatregelen gericht op de veiligheid moeten behandelen.

De Wet bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs heeft tot doel [zedemisdrijven in het onderwijs te voorkomen](#).

In 2015 is daar de [wet Veiligheid op school](#) bij gekomen. Deze wet verplicht scholen beleid te voeren gericht op het aanpakken en voorkomen van pesten.

In deze notitie 'sociale veiligheid' beschrijven wij hoe wij uitvoering geven aan bovenstaand wettelijk kader, vanuit onze visie, kernwaarden en identiteit.

Dit veiligheidsplan is meer dan een verzameling protocollen en regels: het is een levend document dat we regelmatig raadplegen, aanpassen en bijstellen op basis van nieuwe inzichten, wet- en regelgeving en analyses uit de praktijk.

2. Waarom sociale veiligheid?

Leerlingen zitten op school om te leren. Ze zijn pas in staat om te leren en zichzelf te ontwikkelen als ze zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Daarvoor is het nodig dat ze zich kwetsbaar kunnen opstellen, dat ze zich gezien en geaccepteerd voelen en dat ze het gevoel hebben erbij te horen.

Zorgen voor sociale veiligheid gaat dus over méér dan het tegengaan van onveiligheid. Leerlingen hebben ruimte nodig om te mogen ontdekken waar grenzen liggen, om fouten te maken, om te leren verantwoordelijkheid te nemen en daarop te worden aangesproken. Sociale veiligheid gaat over bevorderen van sociaal gedrag en het tegengaan van grensoverschrijdend en ongewenst gedrag.

Voor leerlingen is de school niet alleen de plek waar ze lesstof leren, maar ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten en waar zij kennismaken met de samenleving en verschillen in normen, waarden en omgangsvormen. Dit doet een beroep op de pedagogische professionaliteit in de school en roept vragen op als:

- Hoe wordt er op school gedacht over leren en ontwikkeling?
- Welke ruimte geef je leerlingen om grenzen te verkennen?
- En hoeveel ruimte is er om te leren van elkaar?

Ook voor medewerkers geldt dat zij hun werk pas goed kunnen doen als ze zich veilig voelen, zich kwetsbaar op kunnen stellen en zich gezien en gehoord voelen. Ook zij moeten fouten kunnen maken en aangesproken worden op verantwoordelijkheden.

3. Oarsprong

Missie en kernwaarden

Oarsprong is een christelijke organisatie die toekomstgericht en inspiratievol onderwijs biedt aan ieder kind. Vanuit onze levensvisie en traditie voelen we ons sterk verbonden met onze leerlingen, hun ouders, alle ketenpartners en met de Mienskip. Wij werken op onze christelijke- en ontmoetingsscholen aan vernieuwende onderwijsconcepten en een identiteitsrijke omgeving. Waarbij we onze leerlingen leren het maximale uit zichzelf te halen. Zo helpen wij onze kinderen hun talenten te ontdekken en deze verder te ontwikkelen. We begeleiden hen in hun groei tot zelfbewuste, verantwoordelijke mensen, die zorg dragen voor zichzelf, voor anderen en voor onze leefomgeving.

In onze organisatie doen we wat we zeggen en zeggen we wat we doen. Onze kernwaarden hierbij zijn: Verbinden, Vertrouwen, Lef en Passie.

Visie

Wij bieden kinderen een warme plek waar zij zich kunnen ontwikkelen om in de maatschappij van de toekomst te kunnen participeren en gelukkig kunnen zijn.

Wij leven in een maatschappij die voortdurend verandert. Voor ons onderwijs betekent dit dat we met onze kinderen, hun ouders en onze medewerkers op ontdekkingsreis gaan om uit te vinden wie onze kinderen zijn en waar hun talenten en interesses liggen. Ook is het een zoektocht naar wat de wereld in deze tijd van hen en ook van ons vraagt, hoe we samen goed op elkaar en op de aarde kunnen passen.

Kinderen van nu groeien op als wereldburgers. Juist dat wereldburgerschap vraagt om je bewust te zijn van je eigen identiteit en je culturele basis én om in dialoog te blijven met medeburgers uit andere culturen.

Voor kinderen die naar school gaan bij Oarsprong betekent dit genieten van de ruimte om ons heen en het ritme van de seizoenen, (buiten) spelen, het vieren van feesten, ook die horen bij onze christelijke identiteit. Wij zien de Mienskip als tegenhanger van de prestatie maatschappij.

“Je mag jezelf zijn en weten dat je niet samenvalt met wat je presteert.”

Wij vinden dat leren uitgaan van verschillen een levensbeschouwelijke en pedagogische opdracht is voor onderwijs en opvoeding. Daarmee is een pluriforme schoolbevolking een waardevolle voorbereiding op de pluriforme samenleving. Gelijke kansen voor alle kinderen is waar wij voor staan. We hebben hoge verwachtingen van elkaar.

“Wij geloven in de kracht van samenwerken en kennis delen zonder vooroordelen en met oog op een gemeenschappelijk doel: wij werken aan de toekomst van kinderen.”

Wij stimuleren onze leerlingen tot een respectvolle houding naar anderen en naar de wereld om hen heen. Daar hoort individuele vrijheid bij, die onlosmakelijk begrensd wordt door de vrijheid van de ander. De spanning die zich hier aandient tussen individuele vrijheid en sociale normen is niet op te heffen. Burgerschapsonderwijs gaat over het belang van zowel autonomie, als het belang van inclusie en sociale cohesie vanuit de waarden die mensen delen en die hen verbinden.

4. Het wettelijk kader

4.1 Toezichtskader onderwijsinspectie

In het toezichtskader van de onderwijsinspectie wordt op 3 punten aangegeven wat wordt verwacht t.a.v. sociale veiligheid:

- VS-1 Veiligheid
De school zorgt voor een veilige omgeving voor leerlingen.
- VS-2 Schoolklimaat
De school heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.
- OR-2 Sociale en maatschappelijke competenties
De leerlingen behalen sociale en maatschappelijk competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de verwachtingen van het vervolgonderwijs en de maatschappij.

4.2 Wet veiligheid op school

De wet Veiligheid op school verplicht alle scholen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs om zich in te spannen om pesten tegen te gaan en de sociale veiligheid te verbeteren. Een veilige omgeving is een voorwaarde voor leerlingen om te kunnen leren en zich te kunnen ontwikkelen.

De Wet Veiligheid op school stelt hierbij drie aspecten centraal:

1. Er moet een sociaal veiligheidsbeleid zijn.
2. Leerlingen en ouders moeten pestgedrag kunnen melden bij een aanspreekpunt én de school moet iemand aanwijzen om het anti-pestbeleid te regelen. Dit kan dezelfde persoon zijn, maar dat hoeft niet.
3. De beleving van veiligheid, de aantasting van die veiligheid en het welzijn van leerlingen moet elk jaar worden gemeten in een Monitor Sociale Veiligheid (MSV). Scholen mogen zelf bepalen welk instrument ze gebruiken als het maar voldoet aan deze eisen:
 - Het instrument geeft een valide en betrouwbaar beeld.
 - De monitoring vindt jaarlijks plaats.
 - De uitslag geeft een actueel en representatief beeld van de school.

4.3 Kindermishandeling en huiselijk geweld; de verbeterde meldcode

Scholen zijn wettelijk verplicht om de meldcode te hanteren. De meldcode helpt scholen bij het melden van (signalen van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling en bestaat uit 5 stappen:

- Stap 1: In kaart brengen van signalen.
- Stap 2: Overleggen met collega en/of (anoniem) raadplegen van Veilig Thuis.
- Stap 3: Gesprek met de betrokkene(n).
- Stap 4: Wegen a.d.h.v. vijf afwegingsvragen.
- Stap 5: Beslissen: melden bij Veilig Thuis en/of zelf hulpverlening.

4.4 Seksuele intimidatie op school

Heb je - als medewerker op een school - een vermoeden van seksueel misbruik van een minderjarige leerling of student door een met taken belaste persoon? Dan ben je verplicht om dit te melden bij het schoolbestuur.

Een schoolbestuur is verplicht een melding te doen bij een vermoeden van seksueel misbruik van een minderjarige leerling of student door een met taken belaste persoon. Je bent verplicht om te overleggen met de vertrouwensinspecteur; [de website van de Inspectie](#).

5. Beleidskeuzes

Kinderen hebben behoefte aan relaties op school, zowel met hun leerkrachten als met andere kinderen. Ze willen het gevoel hebben erbij te horen, deel uit te maken van een gemeenschap. Wij zien de school als zo'n een pedagogische gemeenschap, waarin de leerkracht het verschil maakt! Een leerkracht die pedagogisch sterk is onderlegd, creëert een veilige leeromgeving in zijn klas. De leerkracht motiveert kinderen tot goede prestaties en gezond sociaal gedrag.

De leerkracht helpt kinderen groeien tot zelfstandige en verantwoordelijke mensen. Een leerkracht schept in de klas verscheidene situaties die leerlingen in de leermodus brengt en houdt! Leren vindt plaats door middel van interactie. Daarvoor is een relatie nodig met een leerkracht die zijn vak verstaat en die:

- beschikbaar is;
- verbindt;
- vertrouwt;
- talent oproept;
- werkt vanuit zijn eigen persoon.

De kwaliteit van de interactie bepaalt de kwaliteit van het pedagogische klimaat. De leerkrachten zijn zich bewust van de eigen waarden waarvoor zij staan en van de waarden van de school. Deze komen tot uitdrukking in hun pedagogische uitgangspunten en het onderwijsconcept van de school. In de school is daarover overeenstemming, neergelegd in het schoolconcept.

De uitdaging voor leerkrachten is dat zij zich steeds afvragen wat op dat moment 'goed handelen' is. Het gaat om de intermenselijke relatie en om keuzes vanuit de identiteit. Het gaat om oprechte belangstelling. Houding en keuzes hebben alles te maken met wie je bent en hoe je wilt zijn.

"Leren is leuk en school is een fijne plek!"

Preventie

Door in te steken op pedagogische aanpakken voor kinderen van 0-14 op een bernemianskip werken wij preventief aan een fijn klimaat op onze scholen. De scholen hebben hun populatie goed in beeld. De aanpakken en methodes zijn passend bij de populatie.

Vertrouwenspersoon

Er is een vertrouwenspersoon actief binnen Oarsprong. Op iedere school is er een contactpersoon. Zie beleidsplan: 'Beleid klachten en meldingen van vermoedensmisstanden en integriteitschending'.

Klachtenregeling

Oarsprong heeft een klachtenregeling. Die staat beschreven in de schoolgidsen.

Crisiscommunicatieplan

Bij een crisis vormen wij een werkgroep om zo snel en adequaat te kunnen handelen. Oarsprong heeft een crisiscommunicatieplan.

[Crisiscommunicatieplan dec 2014.pdf](#)

Algemeen privacyreglement

Ten behoeve van de privacybescherming van personeel, ouders en leerlingen, ook ten aanzien van de samenwerking en uitwisseling van gegevens met externe partners.

Oarsprong vindt de privacy van leerlingen en medewerkers belangrijk. Daarom zijn er maatregelen die ervoor zorgen dat deze privacy zo goed mogelijk beschermd wordt. Deze documenten zijn te vinden op de website van Oarsprong: www.stichtingoarsprong.nl/avg/

Het gaat om de volgende vijf documenten:

- Informatiebeveiligings- en privacy beleid (IBP)
- Privacyreglement leerlingen PO
- Privacyverklaring leerlingen
- Gedragscode ICT leerlingen PO
- Sociale media reglement leerlingen

Concreet

Op iedere Bernemianskip is:

- een coördinator sociale veiligheid;
- een gestandaardiseerd instrument om welbevinden van kinderen te meten;
- een monitoring en analysering van incidenten, zowel fysiek, sociaal als psychisch;
- een aanpak om leerlingen sociale vaardigheden aan te leren. Deze aanpak wordt structureel in alle groepen gebruikt;
- de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling bekend;
- een het aanbod burgerschap is onderdeel van het curriculum van iedere school;
- een duidelijk pedagogisch beleid waarvan kinderen, ouders en leerkrachten op de hoogte zijn;
- een veiligheidsplan waarin deze punten zijn opgenomen;
- de gedragscode van Oarsprong bekend en handelen medewerkers hiernaar.

Bijlage 1 Inspectiekader

VS-1 Veiligheid

De school zorgt voor een veilige omgeving voor leerlingen.

Basiskwaliteit
De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag. Een school is veilig als de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op school. De school monitort dit ten minste jaarlijks met een gestandaardiseerd instrument. De school heeft een veiligheidsbeleid beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen. Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, en de school voert dat beleid ook uit. Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren. De school voorkomt, zoveel als mogelijk, (digitaal)pesten, agressie en geweld in elke vorm en treedt zo nodig snel en adequaat op. Dat geldt ook bij uitingen die strijdig zijn met basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid. De school heeft een persoon aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert. De school hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast komt de school de verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven
De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen gedurende de schooldag. • Dit blijkt o.a. uit waarneming, de monitoring van welbevinden en veiligheid, andere peilingen en analyse van incidentenregistratie.
De veiligheid en het welbevinden van leerlingen wordt jaarlijks gemonitord met een gestandaardiseerd instrument. • De school heeft de resultaten in kaart en heeft deze geanalyseerd.
Uit meldingen onder leerlingen blijkt dat de veiligheid en welbevinden van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. • Als de uitkomsten van monitoring aanleiding geven, worden maatregelen genomen om te verbeteren.
De school heeft veiligheidsbeleid geschreven. • Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten. • De school voert het beleid uit.
De school voorkomt zoveel als mogelijk en treedt op tegen: • (digitaal) pesten, agressie en geweld-uitingen die in strijd zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid.
De school heeft een persoon aangesteld die aanspreekpunt is in het geval van pesten. • Deze persoon is bekend bij leerlingen en ouders. • Deze persoon coördineert het beleid tegen pesten.
De school heeft en hanteert de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. De school komt de verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven.

VS-2 Schoolklimaat

De school heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.

Basiskwaliteit
De school bereidt de leerlingen voor op het leven in de maatschappij. Zij creëert daarvoor een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties. In de school doen leerlingen ervaring op met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving. Het bestuur ziet erop toe dat de school zorgdraagt voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan. Het personeel van de school is in zijn gedrag een voorbeeld voor de leerlingen: personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na. De school stemt aanpak en aanbod af op de leerlingenpopulatie van de school en de leefwereld van de leerlingen. Ook signaleert en corrigeert de school uitingen van leerlingen die met de basiswaarden in strijd zijn.
De school is een oefenplaats voor sociale en maatschappelijke competenties. • De school heeft herkenbare activiteiten gepland om de competenties te oefenen.
De school stemt de aanpak en het aanbod m.b.t. deze competenties af op de kenmerken van de leerling-populatie en de leefwereld van de leerlingen.
Het schoolklimaat is in overeenstemming met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving. • Het schoolklimaat draagt bij aan de bevordering van de basiswaarden. • Het personeel is in gedrag een voorbeeld voor leerlingen door de basiswaarden zichtbaar na te leven. • De school signaleert uitingen van leerlingen die met de basiswaarden in strijd zijn.

OR-2 Sociale en maatschappelijke competenties

De leerlingen behalen sociale en maatschappelijk competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de verwachtingen van het vervolgonderwijs en de maatschappij.

Basiskwaliteit
De school heeft een goed beeld van de kenmerken van haar leerlingenpopulatie en heeft ambitieuze verwachtingen over het niveau dat de leerlingen voor de sociale en maatschappelijke competenties kunnen bereiken. Ze neemt de aansluiting op het vervolgonderwijs en de maatschappij als uitgangspunt voor de competenties voor leerlingen. De school onderbouwt welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken. De school brengt de resultaten op een betrouwbare en inzichtelijke manier in kaart. De school spant zich zichtbaar in om ervoor te zorgen dat leerlingen die de school verlaten daaraan voldoen. Daarmee laat de school zien dat zij haar doelstellingen voor deze competenties behaald heeft.
De school stelt doelen t.a.v. sociale en maatschappelijke competenties. • De school heeft de kenmerken van de leerling-populatie in beeld. • De school heeft deze vertaald in ambitieuze verwachtingen en doelen over het niveau dat leerlingen voor sociale en maatschappelijke competenties kunnen bereiken. • De school neemt de aansluiting op het vervolgonderwijs en de maatschappij als uitgangspunt voor de competenties voor leerlingen.
De school heeft onderbouwd welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken. • De school spant zich zichtbaar in om de doelstellingen te bereiken. • De school brengt de resultaten in kaart. • De school laat zien dat ze de doelstellingen bereikt heeft.

